

Svensk arkitekturforskning har saknat ett medium att publicera, recensera och kritisera vetenskapliga rapporter och artiklar uti. Arkitekturforskarnas förening vill, genom att starta *Tidskrift för Arkitekturforskning*, råda bot på denna brist, och samtidigt skapa ett forum för en debatt om forskningens innehåll, metodik, och kvalitet. Tidskriften vänder sig till forskande och projekterande arkitekter, och andra med intresse för arkitekturens, liksom stadsplaneringens och formgivningens område.

Arkitektens centrala problem är, och har alltid varit, utformnings- och gestaltungsfrågor. Idag kan vi se att allt fler tar mod till att sig att påbörja forskning inom detta svåra område, och vi tror att sådan forskning kommer att växa inom de närmaste åren. En viktig del av denna är att utveckla metoder för analys av arkitektur och arkitektur ideologier. Ett exempel på detta är det stora intresset idag för typologi och traditionsbildning. Andra viktiga uppgifter är att starta och driva debatter kring forskningens metod- och kvalitetsfrågor, och att etablera stabila kontakter med forskare och institutioner utomlands, framförallt i de nordiska länderna. Samtidigt tror vi att det är viktigt att hela tiden fråga sig i vilken omfattning, och i vilken mening, arkitektens arbete kan göras till föremål för explicit kunskap – och hur mycket som kommer att förbli omöjligt att formalisera.

Varje nummer kommer enligt planerna innehålla följande:

- 3 - 6 vetenskapliga artiklar, som godkänts för publicering av två oberoende granskare;
- 2 - 4 debattinlägg eller artiklar i ämnen av mer allmänt intresse;
- recensioner av avhandlingar, rapporter m.m.

Tidskriften avses alltså att utgöra ett forum för diskussion av arkitekturforskningens objekt, innehåll, syfte och metoder. Syftet med denna diskussion är att fokusera och formulera kritiska frågeställningar, snarare än att konstruera färdiga svar - eftersom en forskande disciplins objekt, innehåll, syfte och metoder bestäms av de villkor som gives av det omgivande samhället.

Med andra ord, vad arkitekturforskning är – egentligen – påverkas av samhällets ideologiska grupperingar. Vi kan se en förändring över tiden från 60-talets inriktning på rationalitet, effektivitet och optimering av processer och produkter, via 70-talets fokusering på inflytande, ombyggnad och energifrågor, till 80-talets debatt kring de "tysta" kunskaperna om gestaltning, form, färg, och struktur. Man kan konkretisera detta genom att ge exempel på ideologiskt bestämda frågor som kan vara intressanta för arkitekturforskningen: Arkitektens redskap, roller och organisationsformer, institutionella förändringar typ PBL Plan och Bygglagen, nya boende- och livsformer, arbetsmiljön i vid bemärkelse, krav på energibesparing och ekologisk bebyggelseplanering, krav på brukarinflytande.

Men arkitekturforskningen har också en relativ autonomi, vilket innebär att dess idéutveckling delvis bestäms av interna, inomvetenskapliga faktorer. Huvudinnehållet i forskningen kring energisparfrågorna bestämdes exempelvis av 70-talets oljekris, men syfte och innehåll bestämdes till stor del av arkitektkårens, av yrkestraditionen bestämda vilja, att energifrågorna skulle hanteras också med hjälp av rummets utformning och byggnadens gestalt - d.v.s. med konstnärliga, och inte bara med tekniska medel.

Kanske ligger arkitekturforskningens kärna just i denna speciella vinkling av de frågor som kommer under dess ljus. Vi hoppas att diskussionerna kring vårt eget sätt att se på ämnet kommer att utgöra en av de centrala frågorna under de kommande åren, och att denna tidskrift kommer att väl spegla en sådan debatt. I detta första nummer presenterar vi därför framförallt artiklar som ställer frågan om arkitekturforskningens problematik.